

Izraelskie Siły Obronne (Tsva HaHagana LeYisrael), znane najczęściej pod angielskim skrótem IDF lub pod akronimem Tsahal/Tzahal/Cahal, to jedno z najsłynniejszych sił zbrojnych na świecie. Utworzone 28 maja 1948 roku jako siła zbrojna nowo powstałego państwa Izrael, przeszły do historii dzięki serii bliskowschodnich konfliktów, w trakcie których izraelscy żołnierze pokazali profesjonalizm i wysokie morale, niezależnie od warunków w jakich przyszło im walczyć. W historii wojen toczonych przez Izrael jest kilka jednostek, które szczególnie zapisały się w annałach bliskowschodniej wojskowości.

Pokrótkie chciałbym opisać kilka z nich.

1. Brygada Golani – powstała 28 lutego 1948 roku (czyli jeszcze przed oficjalnym utworzeniem IDF) jest jedną z dwóch izraelskich jednostek regularnych biorących udział we wszystkich konfliktach zbrojnych tego kraju. To formacja uosabiana zawsze z Mediant Izrael – Państwem Izrael. Jej żołnierze noszą brązowe berety (kolor ziemi), a odznaką formacji jest zielone drzewo oliwne (brygadę formowano w Galilei z rolników i imigrantów z Europy). Stworzona jako brygada piechoty, obecnie jest formacją szturmową, przeszkoloną w różnorodnych formach działań (jako piechota górską, zmechanizowaną formacją szturmową do walk w terenie zurbanizowanym, ma także doskonale wyszkoloną jednostkę specjalną – Sayeret Golani, zwany też Sayeret Egoz).

Do najsłynniejszych dokonań Golani należą:

- walki na Wzgórzach Golan podczas Wojny Sześćdziuowej,
- rajd na lotnisko w Entebbe w Ugandzie w 1976 roku, kiedy wraz z komandosami z Sayeret Matkal i spadochroniarzami odbili porwany samolot z rąk palestyńskich porywaczy i ugandyjskich żołnierzy,
- odbicie zajętej przez Syryjczyków Góry Hermon podczas Wojny Yom Kippur w 1973 roku,
- działania antyterrorystyczne przeciw Hamasowi i Hezbollahowi.

Obecnie Brygada (najprawdopodobniej) składa się z dwóch batalionów piechoty, batalionu saperów szturmowych, jednostki specjalnej (w wielkości kompanii) i jednostki szkolnej. Jest powszechnie uznawana za najlepszą jednostkę IDF, nabór ochotników (dwa razy w roku) przyciąga zawsze dużo chętnych. Brygada słynie z niskiej dyscypliny wewnątrz jednostek (żołnierze po pierwszym patrolu bojowym mają prawo mówić do oficerów po imieniu), a „czarną plamą” w jej historii jest bunt dwóch kompanii przeciw swoim oficerom w latach 90-tych. Oficerowie sprzeciwiali się brakowi dyscypliny u swoich żołnierzy, a ci nie chcąc poddać się nietypowemu w IDF drylowi opuścili swe posterunki bojowe i rozeszli się do domów. Kompanie rozformowano, blisko 70 żołnierzy osadzono za ten incydent w więzieniu. Mimo to żołnierze Golani są zawsze stawiani za wzór obywatelom Izraela i zawsze służą na pierwszej linii walki.

2. 7 Brygada Pancerna – Hativa Sheva, utworzona jako formacja „pancerna” (wyposażona

tylko w Halftracki) podczas Wojny 1948 roku, składała się wtedy z imigrantów z Europy, którzy trafili do Izraela przez brytyjskie obozy na Cyprze. Początki jednostki były trudne – została zmasakrowana pod Latrun, tracąc blisko 400 zabitych. Od tego czasu jednak akcje Hativa Sheva to pasmo wspaniałych sukcesów:

- rajd na tyły pozycji egipskich w 1956 roku, który zdeorganizował obronę na Synaju,
- przebiecie się przez pozycje egipskie podczas Wojny Sześciodniowej – czołgiści 7 Brygady jako pierwsi dotarli do Kanału Sueskiego, zniszczyli też najwięcej czołgów egipskich spośród wszystkich jednostek IDF walczących na Synaju,
- heroiczna obrona „Doliny Łez” na Wzgórzach Golan w 1973 roku, gdzie brygada za cenę straszliwych strat zatrzymała natarcie syryjskie, w krytycznym momencie mając w linii pięć czołgów.

Hativa Sheva jako pierwsza jednostka IDF otrzymała nowe czołgi Merkava, jako pierwsza też użyła ich w boju przeciw wojskom syryjskim w Libanie w 1982 roku. Brygada jest uznawana za jedną z najlepszych formacji pancernych na świecie i stanowi podstawę Korpusu Pancernego IDF.

3. 188 Brygada Barak (Błyskawica) – kolejna regularna brygada pancerna, najbardziej wślawiona walkami na Wzgórzach Golan w 1973 roku. Jednostka wraz z 7 Brygadą powstrzymała natarcie pięciu dywizji syryjskich i mimo ogromnych strat (utracono ponad 80% stanu wyjściowego, d-ca brygady i wszyscy d-cy batalionów zginęli) utrzymała pozycje do przybycia jednostek rezerwowych. Od tego czasu „walczy” z 7 Brygadą o prymat w Korpusie Pancernym. Bardzo późno przebrojona z czołgów Centuriona na Merkava (dopiero na początku lat 90-tych).

4. Brygada Spadochronowa – regularna jednostka, kultywująca tradycje wielu poprzednich formacji tego typu. Dzięki temu możemy mówić o działaniu Brygady już od 1956 roku (zdobycie Przełęczy Mitla). Najśłynniejsze akcje:

- zdobycie wraz z innymi oddziałami Jerozolimy w 1967 roku, to spadochroniarze pierwsi dotarli do Ściany Płaczu,
- zniszczenie rosyjskich stacji radarowych w Egipcie w 1969 roku,
- rajd na Bejrut w 1973 roku,
- walki na froncie egipskim podczas Wojny Yom Kippur (przekroczenie Kanału i walki o Chińską Farmę),
- rajd na Entebbe w 1976 roku.

Mimo nazwy „Spadochronowa” żołnierze brygady walczą najczęściej jako piechota szturmowa (używając wozów terenowych albo ciężkich wozów bojowych Achzarit). Wysoko ceniona do wszelkich misji, także antyterrorystycznych. Brygada jest też kuźnią kadr dla IDF – większość wyższych oficerów sztabowych ma za sobą służbę w tej brygadzie. Na wypadek działań wojennych można na podstawie brygady rozwinąć dwie brygady rezerwowe – powszechnie uznaje się spadochroniarzy za najlepszych rezerwistów IDF.

5. Brygada Givati – jedna z ośmiu pierwszych brygad piechoty utworzonych w Izraelu w 1948 roku, walczyła z dużymi sukcesami w trakcie Wojny o Niepodległość. Po zakończeniu walk przeformowano ją w dwie formacje: 17 Brygadę Rezerwową (poza służbą czynną) i oryginalną Brygadę Givati. W latach 50-tych tą ostatnią rozformowano, a nazwa przeszła na jednostkę rezerwową. Jako 17 Brygada Givati walczyła w 1956 roku na Synaju, w 1967 roku i 1973 roku także przeciw wojskom egipskim. W 1983 roku została przeformowana w jednostkę regularną, pozostaje od tej pory jedną z czterech czynnych brygad piechoty. Specjalizacją Givati są akcje amfibijne i działania jako zmechanizowana piechota szturmowa. Brała udział w akcjach w Strefie Bezpieczeństwa w Libanie.

Autor: *Michał „Kadrinazi” Paradowski*

Opublikowano 26.07.2006 r.